

Kulturmiljøplan for Frøya kommune 2025-2029

Innhold

Innledning.....	4
Kulturmiljøplanens mål.....	4
Organisering og mandat	4
FNs bærekraftsmål.....	5
Bærekraftsmål 3. God helse og livskvalitet	6
Bærekraftsmål 11. Bærekraftige byer og lokalsamfunn.....	6
Bærekraftsmål 13. Stoppe klimaendringene	7
Bærekraftsmål 14. Livet i havet.....	7
Bærekraftsmål 15. Livet på land	8
Kulturminnevernet	9
Hvorfor ta vare på kulturminner og kulturmiljø?.....	9
Overordnede føringer og lovverk.....	9
Nasjonale føringer	10
Regionale føringer.....	10
Lokale føringer	10
Kommuneplanens arealdel	11
Forvaltningens virkemidler.....	11
Riksantikvaren	11
Fylkeskommunen/Sametinget.....	11
Frøya kommune.....	12
Eiers rolle.....	12
Frivillige organisasjoners rolle	12
Kommunens utvalgte fokusområder	12
Frøya gjennom tidene	12
Steinalderstien	13
Krigsminner Stabben fort (Titran)	14
Frøya bygdemuseum	15
Frøya bygdetun	15
Frøya skolemuseum.....	16
Sistranda bedehus	16
Kulturlandskapet	16
Særlig verdifulle kulturlandskap.....	17
Verdifulle kulturlandskap	17
Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA)	20
Kystlynghei.....	20

Fugler i kulturlandskapet	21
Fiskerbonden	21
Turstier og kystlandskap	22
Fyr	22
Fiskevær	24
Handelsteder	25
Tro og livssyn.....	25
Minnesmerker	26
Farer og trusler	26
Handlingsplan	26
Økonomi og finansiering	28
Definisjoner og sentrale begrep	28
Hva er et kulturminne?	28
Hva er et kulturmiljø?	29
Kulturarv	29
Kulturlandskap	29
Kilder	30
Vedlegg	31
Automatisk fredete kulturminner.....	31
Vedtaksfredet.....	35
SEFRAK	37
Særlig verdifulle kulturlandskap	39
Verdifulle kulturlandskap	40

Innledning

Kulturminnene er vår felles historiebok og forteller hvem vi har vært. Denne forståelsen er også viktig inn i fremtidens forståelse av hvem vi blir.

Et viktig formål med denne planen har vært å synliggjøre de kulturmiljøene som finnes i kommunen, men også komme frem til en enighet om en kommunal strategi for hvordan vi skal ta vare på disse. Kulturmiljøer utgjør viktige ressurser for samfunnet og er viktige i en bærekraftig utvikling. De er også viktige identitetsbærere og utgjør kilder til kunnskap, opplevelse og verdiskaping. En forhåpning er at planen skal bidra til en positiv holdning til bevaring og til å styrke identiteten og engasjementet hos kommunens innbyggere.

Planen vil ikke inneholde en fullstendig iversikt over alle kulturminner og kulturmiljøer på Frøya, men målet er at kulturmiljøplanen skal gi bedre innblikk, oversikt og forståelse for vår egen historie, og hvordan vi skal ta vare på denne i framtida.

Kulturmiljøplanens mål

Arbeidet med kulturmiljøplan er nedfelt i Frøya kommunes planstrategi "Kommunal planstrategi 2020-2024.

Hovedformålet med kulturmiljøplan for Frøya kommune er å gi innblikk i og forståelse for hva et kulturminne er, samt tydeliggjøre hvilket lovverk kulturminner er knyttet opp mot. Ønsket er at en lokal, kommunal kulturmiljøplan skal være med på å øke kunnskap og fokus på eldre og yngre kulturminner. Vi har også tatt stilling til vern av kulturminner som ikke har et formelt vern i dag. Planen er i tråd med Kommuneplanens samfunnsdel: "Frøya ivaretar kulturarven".

Organisering og mandat

Prosjektgruppa har bestått av virksomheten kultur og idrett og rådgiver fra virksomheten plan miljø og forvaltning.

FNs bærekraftsmål

Bærekraftsmålene er verdens felles plan for å løse de mest presserende krisene og utfordringene verden står overfor.

Det er utarbeidet totalt 17 mål og 169 delmål som skal bidra til en felles global retning for alle land.

FNs bærekraftsmål gjelder samtlige land og de har stor virkning på norsk politikk, både i kommuner og lokalsamfunn.

Norge sliter med å oppfylle alle målene, og særlig er det bærekraftsmål nr.2 *utrydde sult*, 12 *ansvarlig forbruk og produksjon*, 13 *stoppe klimaendringene* og 15 *livet på land* som har vist seg å være mest utfordrende å håndtere.

Bærekraftsmål 3. God helse og livskvalitet

Målsettingen er å sikre god helse og fremme livskvalitet for alle.

God helse er en grunnleggende forutsetning for mennesket sine muligheter til å nå sitt fulle potensial og for å bidra til utvikling i samfunnet. Hvordan helsa vår er, påvirkes av miljø, økonomi og sosiale forhold.

Et aktivt liv utendørs med dagslys, frisk luft og bevegelse ute i naturen er bra for både den psykiske og den fysiske helsen vår.

Norges klima- og miljømål

Friluftsliv:

3.1 Friluftslivets posisjon skal tas vare på og utvikles videre gjennom ivaretagelse av allemannsretten, bevaring og tilrettelegging av viktige friluftslivsområder, og stimulering til økt friluftslivsaktivitet for alle.

3.2 Naturen skal i større grad brukes som læringsarena og aktivitetsområde for barn og unge.

Bærekraftsmål 11. Bærekraftige byer og lokalsamfunn

Norge har et forvaltningssystem som skal ta vare på kultur- og naturarven vår, men arealbruks- og klimaendringer er faktorer som stadig øker presset på disse ressursene. Kulturarven er en ressurs som i langt større grad kan anvendes i samfunnsutviklingen. Integrering av kulturminner i byplanlegging kan bidra til å skape attraktive og levende bymiljøer.

En av de store utfordringene er hvordan vi sikrer vår felles kulturarv og gode visuelle kvaliteter i omgivelsene i møte med

nye behov.

For å imøtekomme dette bærekraftmålet kan man verne en større andel land- og sjøareal, og bedre tilstanden for vernede kulturminner og kulturmiljøer.

Norges klima- og miljømål

Kulturminner og kulturmiljø:

2.1 Alle skal ha mulighet til å engasjere seg og ta ansvar for kulturmiljø

2.2 Kulturmiljø skal bidra til bærekraftig utvikling gjennom helhetlig samfunnsplanlegging

2.3 Et mangfold av kulturmiljø skal tas vare på som grunnlag for kunnskap, opplevelse og bruk

Bærekraftsmål 13. Stoppe klimaendringene

Målet handler om at man omgående begynner å motarbeide klimaendringene og konsekvensene av dem.

Dette innebærer å redusere klimagassutslipp samt å innarbeide tiltak i politikk, strategier og i planleggingen.

Kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap vil betydelig påvirkes av klimaendringer. Ekstremvær, fuktighet og temperaturendringer kan føre til store skader og nedbrytning av materialer.

Norges klima- og miljømål

Klima:

5.1 Norge skal fram til 2020 kutte i de globale utslippene av klimagasser tilsvarende 30 prosent av Norges utslipp i 1990

5.2 Norge har under Parisavtalen tatt på seg en forpliktelse om å redusere utslippene av klimagasser med minst 55 prosent i 2030 sammenlignet med nivået i 1990

5.3 Norge skal være klimanøytralt fra og med 2030

5.4 Norge har lovfestet et mål om å bli et lavutslippssamfunn i 2050

5.5 Medvirke til at redusert og reversert tap av tropisk skog gir et mer stabilt klima, mer bevart naturmangfold og mer bærekraftig utvikling

5.6 Samfunnet og økosystemene skal forberedes på og tilpasses klimaendringene

Bærekraftsmål 14. Livet i havet

Bevare og bruke hav og marine ressurser på en måte som fremmer bærekraftig utvikling

Dette innbefatter å implementere tiltak som reduserer havforurensning, beskytte marine økosystemer, ta grep mot overfiske, og i større grad verne om kyst- og havområdene våre. Kampen om sjøarealene legger stort press på naturressursene våre.

Norge sliter med å løse utfordringene som påvirker havressursene. Fisketrålerne tar med seg tilleggsfangst og truer artene våre, Norge har ikke klart å utarbeide en handlingsplan som ivaretar sjøfuglene våre, korallrevene har marginalt med beskyttelse, olje- og gassleting, dumping av gruveavfall, og generell forurensning av havet fra industri, transport og byer er alle store utfordringer.

Bærekraftsmål 15. Livet på land

Livet på land innebærer at man skal verne, tilbakeføre og fremme bærekraftig bruk av økosystem, sikre bærekraftig skogforvaltning, motvirke ørkenspredning, stanse og reversere landforringelse og stanse tap av artsmangfold. Målet sammenfaller i svært stor grad med Aichi-målene for naturmangfold som ble vedtatt i 2010.

Nedbygging, fragmentering og klimaendringer er de viktigste årsakene til tap av natur og kulturlandskap i Norge i dag.

Kulturlandskapet besitter store naturverdier, og det er her man finner mange av våre mest truede arter og naturtyper. Ved å bevare kulturarven vår kan vi også beskytte de naturlige økosystemene som omgir dem.

Norge vil ikke nå bærekraftsmålene om å gjenopprette tapt natur, og er heller ikke på vei til å kunne nå disse delmålene. Vi er også langt unna å oppfylle målet som er satt for å beskytte og verne økosystem.

Norge prioriterer ofte å utnytte ressursene i naturen, fremfor å verne økosystem og naturmangfoldet. Myndighetene har også blitt kritisert for å ikke ta hensyn til naturen når nye bilveier, hytter og annen infrastruktur planlegges.

Norges klima- og miljømål

Naturmangfold:

- 1.1 Økosystemene skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester
- 1.2 Ingen arter og naturtyper skal utryddes, og utviklingen til truede og nær truede arter og naturtyper skal bedres
- 1.3 Et representativt utvalg av norsk natur skal tas vare på for kommende generasjoner

Kulturminnevernet

Hvorfor ta vare på kulturminner og kulturmiljø?

Kulturminner regnes for å være «vår felles hukommelse». Sporene i landskapet gir oss innsikt i hvordan mennesker har levd, arbeidet og tilpasset seg gjennom tidene, som gir oss et grunnlag til å forstå og tolke fortiden, samtidig som det kan hjelpe oss å forme fremtiden.

Kulturminner og kulturmiljøer bidrar til stedsidentitet og tilhørighet. De skaper en følelse av kontinuitet og forbindelse til fortiden, noe som kan styrke lokalsamfunnets samhold og stolthet.

Bevaring av kulturminner kan bidra til økonomisk verdiskaping gjennom turisme og næringsutvikling. Historiske steder og bygninger kan tiltrekke seg besøkende og skape arbeidsplasser.

Å bevare og gjenbruke eksisterende bygninger og strukturer er ofte mer miljøvennlig enn å bygge nytt. Dette kan bidra til å redusere klimagassutslipp og ressursbruk.

Kulturminner og kulturmiljøer beriker våre omgivelser med estetisk og kulturell verdi. De gir oss unike og vakre omgivelser som kan inspirere og glede oss i hverdagen.

Overordnede føringer og lovverk

Kulturmiljøvernet forvaltes i hovedsak gjennom lov om kulturminner (kulturminneloven), lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) og lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). Men også andre lovverk gjør seg gjeldende ved enkelte tilfeller.

Kulturminneloven

Lovens formål er å verne om kulturminner og kulturmiljø. Fredete kulturminner kan være automatisk fredet, vedtaksfredet eller forskriftsfredet.

Automatisk fredete kulturminner

For automatisk fredete kulturminner er det etter kulturminneloven §3 forbud mot inngrep i automatisk fredete kulturminner uten at det foreligger tillatelse etter kulturminneloven §8.

Det er lovens §4 som definerer hvilke kulturminner som er automatisk fredet. Det gjelder kulturminner som stammer fra før reformasjonen 1537, samiske kulturminner fra før 1917, til enhver tid erklærte stående byggverk med opphav i perioden 1537-1649, og kulturminner på Svalbard fra før 1946. Under vedlegg, i figur 2 vises tabelloversikt over alle automatisk fredete kulturminner i kommunen pr. 04.02.2025.

Vedtaksfredete kulturminner

Slike kulturminner er fredet gjennom enkeltvedtak etter kulturminneloven eller Svalbardmiljøloven. Vedtaksfredninger omfatter gjerne bygninger, anlegg, hager og fartøy. For inngrep som berører vedtaksfredete kulturminner, kreves det dispensasjon fra regional kulturmiljømyndighet.

Forskriftsfredet

Dette gjelder kulturminner som er fredet gjennom forskrift, og ikke ved vedtak. Inngrep i forskriftsfredete kulturminner krever dispensasjon fra enten Riksantikvaren eller Trøndelag fylkeskommune som regional kulturmiljømyndighet.

SEFRAK

SEFRAK er en forkortelse for Sekretariatet For Registrering Av Faste Kulturminner i Norge, og er et landsdekkende register med målsetting om å registrere alle bygninger oppført før 1900. Den nasjonale registreringen tok sted i årene 1975-1995, hvor bygninger oppført før 1900-tallet ble registrert over hele landet. Alle kulturminnene ble kartfestet, oppmålt og fotografert, og en kartoversikt over SEFRAK-registrerte bygninger i kommunen kan ses i figur 2, under vedlegg.

Ved endring av bygninger oppført før 1850 følger det en lovfestet meldeplikt etter kulturminneloven § 25 første ledd. Kommunen skal vurdere verneverdien før det gis tillatelse til tiltak.

Trøndelag fylkeskommune skal også gis anledning til å uttale seg om bygningens verneverdi før det fattes vedtak i saken, jf. annet ledd.

Plan- og bygningsloven

Plan- og bygningsloven er styrende for arealbruk, og anses dermed for å være den viktigste loven for å ta vare på kulturminner og kulturmiljø. Denne loven gir kommunen de virkemidlene som trengs for å sikre kulturminner, kulturmiljø og landskap i planleggingen, ved blant annet å angi arealformål, planbestemmelser og hensynssoner.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven inneholder egne bestemmelser som er myntet på ivaretagelse av kulturmiljøer. Kultiverte områder og arter i kulturlandskapet er viktige deler av norsk natur.

Øvrige lovverk:

- Skogbruksloven
- Friluftsløven
- Reindriftsloven

Nasjonale føringer

- Meld. St. 16 (2019-2020) Nye mål i kulturmiljøpolitikken – Engasjement, bærekraft og mangfold (Klima- og miljødepartementet)
- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027
- Riksantikvarens strategi og faglige anbefalinger for by- og stedsutvikling (Riksantikvaren)
- Riksantikvarens klimastrategi for kulturmiljøforvaltning 2021-2030
- Riksantikvarens strategi for arbeid med kulturarv i kommunene 2019-2022

Regionale føringer

- Regional kulturmiljøplan for Trøndelag 2022-2030

Lokale føringer

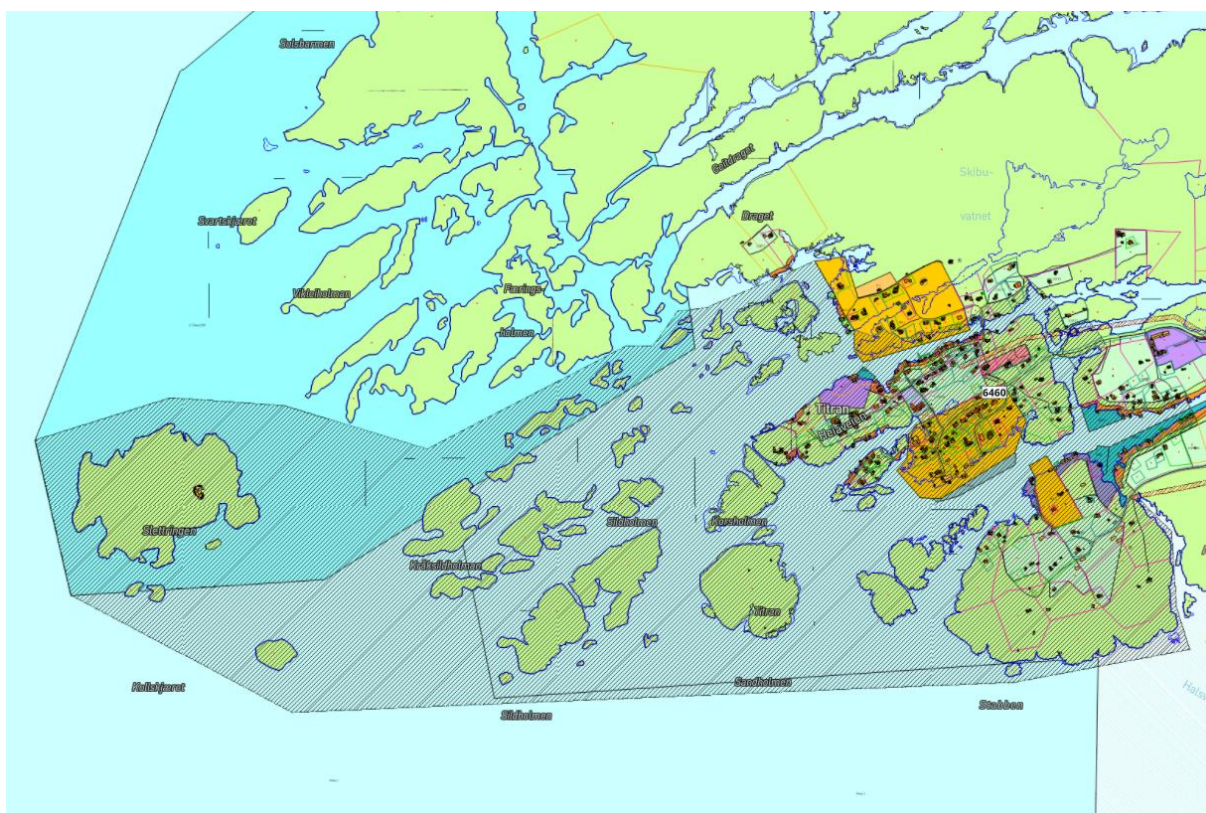
- Kommuneplanens arealdel 2022-2034
- Kommuneplanens samfunnsdel 2015-2027

- Kommunal planstrategi 2024-2028
- Kommunedelplan for Sistranda
- Beitebruksplan 2022-2026

Kommuneplanens arealdel

Kommuneplanens arealdel 2022-2034 inneholder flere generelle bestemmelser gjeldende for hele kommunen samt noen som er knyttet opp mot, og tilpasset, det spesifikke området. Kulturminner og kulturmiljø ivaretas gjennom hensynsoner med egne juridisk bindende bestemmelser hjemlet i plan- og bygningsloven.

Arealdelen revideres jevnlig, og det er den til enhver tids gjeldende kommuneplan som legger føringene for arealbruken.

Figur 1 Utsnitt av kommuneplanens arealdel (KPA) som viser Titran. Skravuren representerer hensynssonen "bevaring kulturmiljø", med denne følger spesifikke bestemmelser som gjelder innenfor denne avgrensningen.

Forvaltningens virkemidler

Riksantikvaren

Riksantikvaren er direktoratet for kulturmiljøforvaltning og er underlagt Klima- og miljødepartementet. Riksantikvaren er departementets rådgiver i saker som berører kulturmiljø, og er ansvarlig for å tilse at statlig kulturmiljøpolitikk blir gjennomført.

Fylkeskommunen/Sametinget

Trøndelag fylkeskommune og Sametinget er regionale kulturmiljømyndigheter, og har forvaltningsansvar og beslutningsmyndighet i samsvar med kulturminneloven og for å ivareta verneinteressene knyttet til kulturminner og kulturmiljø i plan- og byggesaker.

Fylkeskommunen har også en deltakende rolle i kommunens planlegging med blant annet veiledning, innspill, og vurderinger, og har myndighet til å fremme innsigelser mot planer etter plan- og bygningsloven. Fylkeskommunen kan foreta midlertidig fredning etter kulturminneloven, og er den instansen som behandler dispensasjonssøknader fra denne lov.

Fylkeskommunen har ansvar for skjøtsel, vedlikehold og tilrettelegging av utvalgte kulturmiljø, og skal sørge for at disse blir ivaretatt og sikret for nåtid og fremtid.

Frøya kommune

Kommunen har en sentral rolle i forvaltningen av kulturminner og kulturmiljøer. Som plan- og byggesaksmyndighet har kommunene ansvaret for å tilrettelegge for bevaring og bruk av kulturmiljø gjennom plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter.

Kommune(del)planer og reguleringsplaner er viktige styringsverktøy for bærekraftig utvikling og arealbruk, og gjennom plan- og bygningsloven kan kulturmiljø ivaretas gjennom at de sikres ved juridisk vern.

Eiers rolle

Eiere er ansvarlige for å vedlikeholde og bevare kulturminner i henhold til kulturminneloven. Dette innebærer å sørge for at bygninger og andre kulturminner ikke forfaller og at nødvendige reparasjoner utføres på en måte som bevarer deres historiske verdi.

Før eiere kan utføre endringer, restaurering eller byggearbeider som kan påvirke kulturminner, må de søke om tillatelse fra myndighetene, som fylkeskommunen eller Riksantikvaren. Dette sikrer at endringene ikke skader kulturminnets verdi.

Frivillige organisasjoners rolle

Frivillige organisasjoner har viktige roller i forvaltningen av kulturmiljø og kulturminner. De kan delta i praktisk arbeid som vedlikehold og restaurering av kulturminner, noe som også inkluderer alt fra reparasjon av bygninger til skjøtsel av landskap.

De kan bidra med kunnskapsoverføring i form av tradisjonelle håndverksteknikker og historiske metoder, og innen formidling og bevisstgjøring av kulturmiljøets/-minnets betydning.

- Frøya historielag
- Frøya turlag
- BirdLife Hitra-Frøya lokallag
- Frøya jeger- og fiskeforening
- Frøya og Hitra villsaulag
- Hitra og Frøya bondelag
- Lyngbrennerlag

Kommunens utvalgte fokusområder

Frøya gjennom tidene

I den tidligste steinalderen, for omtrent 11 000 år siden, bosatte noen av de første menneskene i Norge seg ved Hammarvatnet. Den siste istiden gikk mot slutten, og nytt land steg opp av havet ettersom det tunge presset av isen forsvant.

De første menneskene kom og bosatte seg med en gang kysten var isfri. Store ismasser lå fremdeles lenger inne i fjordene og presset landet ned. Vannmengden fra den smeltende isen var stor, men ikke større enn at landet langsomt løftet seg og stadig nytt land ble frigjort.

Havet sto 35-40 meter høyere enn i dag. Det er i forhold til dette nivået vi finner de eldste boplassene.

I 2004 ble det funnet flintstykker som mennesker har slått på, og flere flintsteiner som ikke var bearbeidet. Flinten ble senere bearbeidet til forskjellige skjærende og stikkende redskaper. Flintsteinene var lette å finne i fjæresonen til boplassene.

Rett ved boplassene lå matfatet, både i havet og på land. Tak over hodet var trolig enkle telt som de tok med seg når de dro videre til neste sted. Båten var sikkert en kano laget av skinn, utstyrt med padleårer. Til vanlig er det kun restene av steingjenstander som ligger tilbake etter dette sjøfarende folket.

Geolog og arkeolog Anders Nummedal fant boplassene her på Frøya i 1912. Gjennom disse tidlige funnene av folk før oss, oppdaget Nummedal den eldste steinalderen i landet, og endret våre forestillinger om forhistorien. Arkeologene begynte å forstå at det hadde vært mennesker i landet mye lenger enn vi før hadde trodd.

Vi kjenner relativt lite til hvordan Frøya var i Middelalderen. Perioden kjennetegnes av spredning av kristendommen, etablering av føydalsamfunn og økt makt til kirke, konger og fyrster. På midten av 1300-tallet kom svartedauden, den første av mange pestepidemier, til Europa, og befolkningen ble kraftig redusert. Mot slutten av perioden ble kirken utsatt for stadig sterkere kritikk, noe som ledet frem mot reformasjonen.

Blant eldre dokumenter finner man skildringer av fiskeværet Titran, som allerede i 1430 ble omtalt av erkebiskop Aslak Bolt som et egg- og dunvær. Den gang var alle fiskevær allmenninger, men Titran ble lagt under Erkebiskopen i 1433. Med sin nærhet til fiskeplassene var stedet gjennom århundrene en viktig base for fiskere og handelsmenn fra hele norskekysten. Handelsbåtene byttet kjøpmannsvarer fra flere steder i landet med fisk fra Titran.

Fiskeværet var på 1500-tallet det største tettstedet på Frøya med mange fastboende familier. I fiskesesongene vokste folketallet, og i gode tider myldret det av folk på stedet. Fiskarheimen og det gamle kapellet var viktig for fiskerne, og kapellet var samtidig et godt seilingsmerke. På 1900-tallet fikk Titran dampskipsekspedisjon, trandamping, bakeri, landhandel og handelsforretninger, frisører og helsetilbud. Hermetikkfabrikken «Titran Canning» ble grunnlagt av Georg Lund i 1935. Skolen stod ferdig i 1955, men ble lagt ned i 2001.

Slik historien om Titran er skildret gjenspeiles i alle handelssteder rundt Frøya og i øyrekka.

Befolkningstetthet og byggestil har sitt utspring fra de tidlige handelsstedene. Dette er noe som fremdeles preger samfunnet, og særlig byggestil er fremdeles noe man ønsker både å bevare og å foretrekke.

Steinalderstien

Bak rådhuset på Sistranda kan man vandre langs steinalderstien.

I 1912 fant arkeolog Anders Nummedal spor etter tidlig bosetning på Frøya. Sporene knyttes til å være 11 000 år gamle, noe som betyr at de er av de tidligste bosetningsfunnene i norgeshistorien.

Kulturstien inngår i "KULMIN", et prosjekt mellom kommune og fylkeskommune hvor det utvikles en prototype for digital formidling av kulturminner i Trøndelag.

Krigsminner Stabben fort (Titran)

I april 1941 vurderte tyske offiserer Titran som lokasjon for et hærkystbatteri. Kort tid etter ankom tyske soldater, og Stabben på Titran ble utpekt som base for "Heeres-Küsten-Batterie 588" (senere "HKB 22./975"). Lokalbefolkningen ble tvangsflyttet, og området ble sperret av.

Forsvarsverket ble bygget i flere etapper og besto av tre Krupp-kanoner (15 cm K16) montert på betongsokler, et omfattende tunnelsystem for ammunisjonslagring, og et kommandotårn. Sovjetiske krigsfanger ble tvunget til å arbeide med utgravingene. Da tyskerne forlot Titran i 1944, tok de med seg kanonene, men etterlot seg bunkere, brakker og betongstrukturer.

I tillegg opprettet Luftwaffe en radarstasjon på Skipheia for tidligvarsling av allierte fly. De monterte en "Freya"-radar og to "Würzburg-Riese"-radarer, men de fleste spor etter denne installasjonen er i dag fjernet.

Stabben Fort er i dag et populært turistmål med omvisninger og arrangementer. Frøya kommune har investert i bevaring og tilrettelegging av området for både besøkende og undervisning. Krigsminnet har status som regionalt verneverdig av Trøndelag fylkeskommune.

Frøya bygdemuseum

Frøya bygdetun

Den gamle vakre Dalastua ligger idyllisk plassert ved sjøkanten på Sistranda, omkranset med sjå og stabbur. Huset er flytta fra Gurvikdal, og sikre kilder viser at huset er fra første halvdel av 1800-tallet. Senere er det kommet innspill som gir grunnlag for videre forskning; kan huset vært oppført første i gang i Strømøya så tidlig som på 1600-tallet?

Stabburet har samme opphav, mens sjåen er flytta fra Aursøya.

Området på tunet er tilrettelagt som et naturlig friluftsted, med vei og skiltmerking. I tillegg består Frøya bygdemuseum av et rikholdig bildearkiv, dokumentarkiv og gjenstandssamling. Lageret med gjenstander befinner seg i kommunehusets underetasje. Kommunen eier også ei båtsamling og bestanddeler fra hus og redskap, som oppbevares i et lagerbygg på Kvisten. Bildearkivet skal etter hvert digitaliseres og gjøres tilgjengelig for alle. En egen nettside for dette er under etablering.

Frøya bygdemuseum er en viktig institusjon for ivaretagelse og formidling av lokalhistorien.

Frøya skolemuseum

Frøya skolemuseum åpnet sommeren 2022.

I skolegården til Sistranda barneskole ligger den gamle skolestua. Etter utallige dugnadstimer av frivillige ildsjeler fremstår skolemuseet som et prakteksemplar av sitt slag. Her formidles skolehistorie på Frøya fra 1870 - tallet og frem til nyere og moderne tid. Museet har også ei rikholdig gjenstandssamling.

Sistranda bedehus

Sistranda bedehus er Frøyas eldste bedehus, og også en av de eldste gjenværende i landet. Den eldste delen av huset ble reist i 1861 og den nyeste delen er fra 1934-35. Bedehusbevegelsen startet ca. 1850, og spredte seg til hele landet, også til Frøya. Denne bevegelsen hadde sin rot i pietismen på 1700-tallet, som igjen ble videreført av haugianismen, indremisjonen og Norsk Luthersk Misjonssamband.

I nyere tid er det ildsjeler som har ivaretatt vedlikehold og svart ut faste kostnader. Nå ønsker de gjenværende at kommunen overtar det eierløse huset. Besøk og omvisning kan avtales ved henvendelse til kulturavdelingen.

Kulturlandskapet

Kulturlandskapet er formet av menneskelig aktivitet i flere tusen år. Denne kultivering av landskapet inkluderer jordbruk, bebyggelse, veier, steingjerder og øvrige menneskeskapte elementer. Helheten av tun, innmark og utmark inneholder store kulturhistoriske og biologiske verdier. Gammel bebyggelse er en sentral del av kulturarven vår, og landbruket forvalter store deler av denne arven.

Verdiene i kulturlandskapet er avhengig av fortsatt bruk, skjøtsel og vedlikehold for at de skal ivaretas. De største truslene mot kulturlandskapet i dag er knyttet til tap av natur, klimaendringer, arealbruksendringer, gjengroing og forfall av bygninger.

Særlig verdifulle kulturlandskap

I forbindelse med Kulturlandskapsprosjektet i Sør-Trøndelag i perioden 2003-2006 ble det utarbeidet en rapport for Frøya kommune. Formålet med prosjektet var blant annet å øke bevisstheten og kompetansen om kulturlandskapsverdiene og vise til hvordan de kan skjøttes. Gjennom dette arbeidet ble området Yttersida utpekt på Frøya, ett område som omfatter et stort areal og flere øyer.

Yttersida

Områdenavnet Yttersida omfavner blant annet øyene Strømøya, Svellingen, Rottingen, Remmingen, Auka, Sørøyrøy, Nordøyrøy, Kvernøya, Langøya, Vågøya og Kvalværet (se vedlegg, figur 5). I tillegg finnes tallrike mindre øyer, holmer og skjær. Yttersida kjennetegnes for å være et typisk kystkulturlandskap, bestående av mange øyer og holmer, og dominert av kystlynghei. Landskapet er åpent, innblandet med pittoreske gårdsmiljøer og flekker av dyrket mark innimellom knausene.

Biologisk mangfold

Det var en bevisst strategi for å tilgjengeliggjøre vinterbeite for sau som lå til grunn bak de åpne lyngheiene. Mange av øyene i Yttersida har på et tidspunkt vært skogkledde, noe som har kommet frem ved funn av tømmerstokker i myrene. Vegetasjonen i dette området er beskrevet som å bestå av fattige lyngheityper. I lyngheiene er vegetasjonen dominert av røsslyng, men vanlige arter som molte, torvull, bjønnskjegg, kreking, klokkelyg, skrubber, skogstjerne, blokkebær, blåbær, tyttebær og rypebær er også tallrike.

Kulturminner og kulturmiljøer

Yttersida har svært gammel bosetning, og er dermed rik på kulturminner fra ulike tidsepoker. På Rottingen, Strømøya og Kvalværet er det blant annet gjort funn fra steinalder, i form av et bryne, pilspisser og spydspisser, samt fiskesøkker av stein. I tillegg er det funnet biter av kar og støpeformer i kleberstein som er fra senere tider.

På Strømøya er det gjort funn av ei kvinnegrav som er datert til jernalderen, og er det eneste gravfunnet fra Frøya i denne tidsepoken. Ulike faktorer tyder på at Strømøya var en storgård eller et høvdingsete i vikingtiden og middelalderen.

Yttersida i sin helhet er utvalgt som prioriterte beiteområder i kommunens beitebruksplan.

De største truslene mot dette kulturlandskapet ble vurdert til å være gjengroing som følge av sitkagran og bergfuru, og hytteutbygging.

Verdifulle kulturlandskap

Ifølge rapporten *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag* (Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, 1994) ble åtte verdifulle kulturlandskap registrert i kommunen, med følgende beskrivelser:

Tabell 1 Beskrivelser av "verdifulle landskap" i Frøya kommune. Oversiktskart kan ses i figur 6, under vedlegg.

Verdifulle kulturlandskap	Beskrivelse	Verdier
---------------------------	-------------	---------

Rottingen	Rottingen er ei øy som ligger i nordlige deler av Frøya. Landskapet er kupert og består av små knauser og fjell. Bebyggelsen ligger lunt plassert i landskapet i forhold til være og vind, i små fordypninger i landskapet. Tidligere var det drift fiske/jordbruk på øya, og man finner tydelige spor i landskapet på dette blant annet i form av bebyggelse; relativt store våningshus i forhold til uthus. Ved sjøkanten ligger diverse typer sjøhus. I tillegg ligger også prestegården på Frøya på Rottingen. Prestegården ligger sør-vestlig plassert i landskapet i ei lun vik; Kråkvika. Prestegården består av en stor bygningsmasse; stor stue, ei mindre stue, og et stort fjøs. Fjøset ligger ovenfor og på siden av våningshuset. Alt er velholdt. Tidligere var det et stort hageanlegg på prestegården gjerdet inn med steingard. Nå er det bare steingarden igjen. Fjøset er velholdt og har blant annet lysgraver/lysfangere på østsiden av bygningen. Bygningsmassen på prestegården leies ut til turister. Området er ikke bebodd, men delvis i drift; jorda blir beitet av sau. Det er botanisert i området. For å komme seg til Rottingen er man avhengig av båt.	Kulturminneverdi: Svært verdifullt Biologisk mangfold verdi: Verdifullt
Vikasund	Vikasundet består av flere småbruk plassert i landskapets fordypninger, i le fra vær og vind. Gårdsbebyggelsen består av våningshus og fjøs. Dette er holdt i tradisjonell byggeskikk. Nede ved sjøkanten ligger det velholdt jordkjeller og naust. Tidligere var det drift av jordbruk/fiske i Vikasund. Området er bebodd, men ikke i tradisjonell drift. Det er botanisert i området.	Kulturminneverdi: Ikke registrert Biologisk mangfold verdi: Verdifullt
Inntian	Inntian, som er ei øy, ligger øst for fast-Frøya. På øya er det ca. 2 fastboende igjen. Tidligere var det mange fastboende på øya og drift av fiske som hovednæring og jordbruk som tilleggsnæring. Driftsform gjenspeiles godt i bebyggelsen på øya; bolighusene er relativt store i forhold til uthus/fjøsbygning som er små. Bebyggelsen er plassert i små fordypninger i landskapet, mellom fjell og knauser. På Inntian er det traktorvei/sti fra sentrale deler av øya og ut til den mer spredte bebyggelsen. Nede ved sjøkanten ligger det mange typer sjøhus deriblant kai/bryggeanlegg. Inntian er ikke i drift lenger, og store deler av bygningsmassen brukes i dag til fritidsformål. På deler av Inntian er det foretatt botaniske registreringer. For å komme seg til Inntian er man avhengig av båt.	Kulturminneverdi: Ikke registrert Biologisk mangfold verdi: Verdifullt
Grøtneset	Grøtneset ligger i sørlige deler av fast-Frøya. Gårdsbebyggelsen ligger på ei hylle i det ellers bratte og kupert landskapet. Gårdsbebyggelsen er sør-østlig vendt og ligger øverst i jordbruksarealet; i grensa mellom innmark og utmark. Jordbruksarealet går helt ned til sjøkanten. Jordbruksarealet består av en intensivt drevet del som blir slått og et beiteområde. Beiteområdet er variert og	Kulturminneverdi: Svært verdifullt. Biologisk mangfold verdi: Svært verdifullt

	småkupert, og beites av storfe. Mellom disse jordbruksarealene er det en velholdt steingard. Gårdsbebyggelsen er typisk for kyst; forholdsvis små og få bygninger – ei stue og et fjøs. Nede ved sjøkanten ligger det to naust; et har falt sammen og det andre er i bruk. Området er bebodd, velholdt og i tradisjonell drift.	
Espneset	Espneset, som består av 3 gårdsbruk, ligger i nord-vestlige deler av fast-Frøya, inne i ei lun vik, med utsyn mot Hjertøya. Gårdsbebyggelsen er plassert helt nede ved sjøkanten. Gårdsbebyggelsen er velholdt og i tradisjonell byggeskikk. Bygningsmassen består av relativt store fjøs og trønderlån og sjøhus. Sjøhusene ligger helt nede ved sjøkanten. Tidligere har det vært drift av jordbruk/fiske i området. Espneset er velholdt, bebodd og delvis i tradisjonell drift.	Kulturminneverdi: Svært verdifullt Biologisk mangfold verdi: Svært verdifullt
Vågøya	Vågøya ligger nord for fast-Frøya. Her finner man tradisjonell kystgårdsbebyggelse spredt rundt på øya i små fordypninger i landskapet i le for vær og vind. Det har tidligere vært drift på øya i form av fiske/jordbruk. Rundt gårdsbebyggelsen finner man jordbruksareal. Gårdsbebyggelsen består av forholdsvis små og få bygninger, men våningshusene er relativt større i forhold til uthus/fjøsbygningene. Til hvert gårdsanlegg finner man rester etter hageanlegg. I disse hagene er det fremdeles bærbusker av diverse slag, frukt og bærtrær. Rundt hageanleggene og i grensa mellom innmark og utmark er det steingarder. På øya går det en steinsatt vei mellom gårdsbrukene. Omtrent midt på øya ligger skolen. I sjøkanten ligger det ulike typer sjøhus og kai/bryggeanlegg. Området er ikke bebodd, men delvis i drift; sau beiter på øya. Bolighusene er velholdte o brukes blant annet til fritidsformål. Uthusene/fjøsene og skolen står til forfall., Det er botanisert i området. For å komme seg til Vågøya er man avhengig av båt.	Kulturminneverdi: Svært verdifullt Biologisk mangfold verdi: Verdifullt
Titran/Stabben	Titran var tidligere et av Trøndelags beste fiskevær. Det drives fremdeles fiske og fiskeforedling på Titran. Bebyggelsen på Titran er forholdsvis stor og velholdt. Mye av bebyggelsen er holdt i tradisjonell byggeskikk, deriblant en del sveitserinspirert bebyggelse. Bebyggelsen ligger mellom små knauser og fjell i landskapet. Det er lite av nyere bebyggelse i området. Ved sjøkanten ligger det mange typer sjøhus, og det er kaianlegg i området. Nede på en av kaiene drives det fremdeles butikk i de opprinnelige butikk-lokalene. Området er bebodd i tradisjonell drift. På Stabben, i det åpne kystkulturlandskapet, er det mange krigsminner etter den 2. verdenskrig. Mange av dem er tilgjengelige for publikum.	Ikke beskrevet

Kjervågsund	Landskapet er småkupert, og består stort sett av knauser og myr. Det er ikke særlig trevegetasjon i området, noe som gir et åpent landskap. Landskapet er tydelig preget av næringene fiske/jordbruk. Gårdsbebyggelsen består av relativt få og små hus; våningshusene er betraktelig større i forhold til uthusbygningene; noe som er typisk for ytre kyststrøk, der fiske har vært hovednæring og jordbruk har vært tilleggsnæring. Selve jordbruksarealet ligger i nær omkrets til gårdsenheten og utmarka som har vært brukt til beite for husdyrene. Kjervågsund og Kjervågsund gård er delvis bebodd og fremdeles i tradisjonell/moderne jordbruksdrift.	Ikke beskrevet
--------------------	--	----------------

Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA)

Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA) er et register over landskap i Norge som har betydelig kulturhistorisk verdi. Disse landskapene er viktige fordi de viser hvordan bosetting, næring og ferdsel har preget områdene gjennom tidene. I regional plan for kulturmiljø 2022-2030 *mangfoldige trøndelag* er følgende områder fra Frøya beskrevet:

- Titran
 - Inngår i regional plan for kulturmiljø.
 - Fiskevær. Sletringen fyr med landets høyeste tårn, kystbatteri og MA-kirkegård. Over 150 SEFRAK-bygninger eldre enn 1900. Husmannsplassen Heia er fredet. Listeført kirke 1912 (1873).
- Hammarvatnet
 - Inngår i regional plan for kulturmiljø.
 - Kulturmiljø med intakt pionerlandskap fra eldre steinalder. Bosetting. Klassisk lokalitet i norsk arkeologi.
- Øyrekka, hjemmehavn for «Oskar»
 - Inngår i regional plan for kulturmiljø, KULA, fartøy på verneiste, Froan fredet etter naturmangfoldloven.
 - Landskap med en rekke fiskevær. Ekstensivt fiske og marginalt jordbruk med kystlyngheier. Verneverdig fartøy. Halten fyrstasjon fredet. Listeført kirke. Spor etter sjøsamisk aktivitet.

Kystlynghei

Kystlyngheier er blant våre eldste kulturlandskap, flere tusen år gamle kulturmarkstyper som er formet av beiting, lyngsviing og slått. Naturtypen er kun å finne i det milde og fuktige klimaet langs kysten fra Portugal til Norge. Det milde klimaet la til rette for at husdyrene kunne beite på lyngen gjennom hele året. For å opprettholde beitekvaliteten ble lyngheiene skjøttet gjennom jevnlig lyngbrenning og sporadisk lyngslått i enkelte områder.

Kystlynghei er viktige leveområder for flere truede arter, blant annet er 29% av alle de truede artene i Norge å finne i semi-naturlig mark.

Siden begynnelsen av 1800-tallet har 80% av de kulturpåvirkede lyngheiene i Europa forsvunnet som følge av nedbygging eller omdannelser til åker, eng eller skog.

På Frøya er det kartlagt store areal med kystlynghei, men også denne er truet som følge av utbygging og gjengroing. Fragmentering av områder med kystlynghei vanskeliggjør mulighetene for å holde den i hevd, da både lyngbrenning og beite kan føre til konflikt i områder med bebyggelse.

Fugler i kulturlandskapet

Kulturlandskapet spiller en avgjørende rolle for bevaringen av flere rødlistede arter. Dette landskapet, som består av en sammensetning av ulike naturtyper som våtmarker, kystlynghei og kultiverte områder, gir viktige leveområder og næringskilder for disse fuglene.

Truede arter som hubro, vipe og storspove er avhengige av disse habitatene for å hekke, finne mat og beskytte seg mot predatorer. Kulturlandskapet bidrar også til å opprettholde det biologiske mangfoldet ved å støtte et bredt spekter av planter og insekter som igjen er viktige for fuglenes økosystem.

Det er anslått at 1/3 av fuglene i jordbrukets kulturlandskap har blitt borte siden årtusenskiftet. De viktigste faktorene som driver denne negative utviklingen er den moderne jordbrukspraksisen og tap av leveområder til bl.a. utbygging.

Bevaring av kulturlandskapet gjennom bærekraftig landbruk, restaurering av naturlige habitater og beskyttelse mot utbygging er derfor essensielt for å sikre at disse sårbare fugleartene kan overleve og trives i fremtiden.

Fiskerbonden

Historisk sett var fiskerbonden en som kombinerte fiske med jordbruk for å sikre en stabil inntekt og matforsyning. Denne livsstilen var nødvendig for å overleve i et område med begrensede ressurser og krevende værforhold. Fiskerbonden brukte tradisjonelle metoder for fiske og jordbruk, og kunnskapen ble overført fra generasjon til generasjon.

Fiskerbondene bidro til lokal økonomi ved å produsere både sjømat og landbruksprodukter. Dette ga en diversifisert inntektskilde som kan være mer stabil ved å satse flere næringer.

Livsstil tilknyttet fiskebondene er en viktig del av Frøyas kulturarv. Tradisjonelle metoder for fiske og jordbruk, samt kunnskapen om naturen, overføres fra generasjon til generasjon. Dette bidrar til å bevare lokale tradisjoner og identitet.

De spilte også en viktig rolle i bevaringen av kulturlandskapet. Gjennom bærekraftige praksiser bidro de til å opprettholde biologisk mangfold og beskytte sårbare naturtyper. For eksempel kan beitebruk hindre gjengroing av landskapet, noe som er viktig for mange rødlistede arter.

Fiskerbondene er ofte aktive medlemmer av lokalsamfunnet, deltar i lokale organisasjoner og bidrar til samfunnets sosiale struktur. Deres arbeid og engasjement er med på å opprettholde levende bygder og et sterkt lokalsamfunn.

I moderne tid har det skjedd en spesialisering innen både fiske og jordbruk. Mange fiskere har gått over til å bli heltidsfiskere, ofte med større båter og mer avansert utstyr. Dette har ført til en økning i effektivitet og produksjon, men også til en reduksjon i antall fiskerbønder som kombinerer de to næringene.

Turstier og kystlandskap

Frøya har et variert og åpent kystlandskap som innbyr til friluftsliv hele året. Det finnes mange fine turstier som er merket og tilrettelagt for ferdsel. Mange av de har lokale stedsnavn som gjenspeiler områdets kulturhistorie. Kart over stier og turmuligheter finnes blant annet på ut.no. For å ivareta både naturen og kulturmiljøet er det viktig at ferdsel skjer med ansvar. Merking av turstier skal følge prinsippene i Merkehandboka og gjerne i samråd med det lokale turlaget. Slitasje og avtrykk i naturen må begrenses, og tiltak for tilrettelegging skal være i tråd med gjeldende retningslinjer. Det vises også til kommunens plan for friluftslivets ferdselsårer som er under arbeid. Denne planen vil utdype temaer knyttet til ferdsel, bevaring og tilrettelegging for friluftsliv i kommunen.

Fyr

Fyr er kort forklart en innretning med lys som skal vise skip og båter hvor det er trygt å ferdes på havet, langs kysten og inn til havn når det er mørkt/dårlig sikt. Langs hele norskekysten er det et omfattende system av lyssektorer som definerer hva som er sikker led - altså der det er trygt å ferdes. Normalt vil man seile i en hvit sektor på et fyr til man kommer inn i en ny hvit sektor på neste fyr, og dermed kan skifte kurs mot dette.

I tillegg til fyrenes navigasjonsmessige verdi, er fyrene ofte spektakulære konstruksjoner med stor symbolverdi. Man kan se på den storstilte utbyggingen av denne maritime infrastrukturen som en del av selve nasjonsbyggingen i Norge, og følgelig kan fyrene betraktes som en del av kulturarven. Det er på denne bakgrunn at Riksantikvaren har utarbeidet en verneplan for fyrene, og i 2020 var 83 av Norges fyrstasjoner fredet.

De fleste fyrstasjoner er monumenter i kystlandskapet, og Kystverket er som eier forpliktet til å forvalte disse kulturminnene med respekt for dem som har vært med på å bygge opp den maritime infrastrukturen vi i dag forvalter, og med omtanke for dem som kommer etter oss.

Frøya er Norges tredje største fyrkommune med sine fem fyr: Sletringen, Sula, Vingleia, Finnvær og Halten fyrstasjon. Med unntak av Finnvær fyrstasjon er alle fyrene fredet etter kulturminneloven §15 (bygninger) og §19 (området). Finnvær fyrstasjon ligger imidlertid i et område som er fredet som naturreservat.

Sletringen fyrstasjon: Opprinnelig bemannet kystfyr. Ligger utenfor Titran på Frøya. Fyrstasjonen ble opprettet i 1899. Bifyret i 1900. I 1923 ble fyret demontert og erstattet av det nåværende fyret med tilhørende bygningsmasse. Fyrtårnet er med sine 45 meter over bakkenivå, det høyeste i Norge. I 1962 ble Sletringen fyr elektrifisert med strøm fra Hitra/Frøya Kraftlag. I 1968 ble sirenen skiftet ut med en tyfon tåkesignal. Tåkesignalet ble offisielt nedlagt i 1988. Fyrstasjonen ble automatisert og avbemannet i 1993, og fredet i år 2000 etter kulturminneloven §15 og §19. (Det er spesielt fyrstasjonens arkitektoniske verdi Riksantikvaren legger vekt på når det gjelder fyrstasjonens verneverdi).

Sula fyrstasjon: Opprinnelig bemannet kystfyr. Ligger på fiskeværer Sula, utenfor Frøya. Fyrstasjonen (inkl. Fyrvokterbolig), ble opprettet i 1909. Fyret ble plassert på det høyeste punktet på Sula, slik at det fungerte som et dagmerke. Sulas fyrhistorie går tilbake til 1791, da brødrene Kock startet byggingen av det første fyrtårnet, på oppdrag av staten. Det ble ikke plassert fyrgrøte (lyskilde) i tårnet. I 1802 var tårnet til nedfall. Et nytt fyrtårn ble bygget i 1804, men heller ikke dette hadde lys. Fyret ble elektrifisert i 1958. Fyrstasjonen ble automatisert og avbemannet i 1974. Fyrstasjonen er fredet etter kulturminneloven §15 og §19. Fyrvokterbolig, uthus og naust eies i dag av Stiftelsen Sula fyrs venner.

Vingleia fyrstasjon: Opprinnelig bemannet ledfy. Ligger på Skarvflesan utenfor Mausund. Fyrstasjonen (inkl. tilhørende bygningsmasse) ble opprettet i 1921 som et ledfy inn til Frohavet. Lyshøyden var 16 moh. Fyrstasjonen var bebodd av fyrvokter m/familie. På slutten av 1950-tallet ble fyrstasjonen gjort om til tårnstasjon (turnusdrift). I 1963 ble fyrstasjonen elektrifisert med strøm fra egne generatorer, og avbemannet. I 1985 ble fyrstasjonen automatisert og avbemannet. Fyret ble erstattet av et 10,2m høyt lyktetårn i glassfiber. Et solcelleanlegg sørger for strøm. Fyrstasjonen er fredet etter kulturminneloven §15 og §19. Vingleia/Skarvflesan er også en del av Froan naturreservat og landskapsvernområde med tilhørende dyrelivsfredning.

Finnvær fyrstasjon: Opprinnelig bemannet innseilingsfy. Ligger på Valøya i øygruppen Finnværet, nord for Froan. Fyrstasjonen (inkl. tilhørende bygningsmasse), ble opprettet i 1912 for å trygge innseilingen til Frohavet. Fyrstasjonen var bebodd av fyrvokter m/familie. I 1964 ble fyrstasjonen elektrifisert med strøm fra egne generatorer. Samtidig ble fyrstasjonen omgjort fra familiestasjon til tårnstasjon (turnusdrift). Fyrstasjonen ble automatisert og avbemannet i 1985, og fyret ble erstattet av et 10m høyt lyktetårn i glassfiber. Kraftforsyningen ble nå solcelledrevet. Finnvær fyrstasjon har i motsetning til de andre 4 fyrene status som fredet, men området er en del av Froan naturreservat og landskapsvernområde med tilhørende dyrelivsfredning.

Halten fyrstasjon: Opprinnelig bemannet kystfyr. Ligger på Store Reinsøy i Halten. Fyrstasjonen (inkl. tilhørende bygningsmasse) ble opprettet i 1875. Det 29,5 høye sten-tårnet sto opprinnelig på Lista, ble demontert og gjenoppført på Halten. I 1946 ble det satt opp radiomaster, og fyret ble tatt i bruk som radiofy. Fyrstasjonen er fredet etter kulturminneloven §15 og §19. Det er spesielt det sjeldne fyrtårnet i huggen gråstein med stor grad av autenticitet Riksantikvaren legger vekt på når det gjelder fyrstasjonens verneverdi.

Vernemyndighet: Ansvar for den konkrete oppfølgingen og forvaltningen av fredningsvedtakene for de enkelte fyrstasjoner er delegert fra Riksantikvaren som nasjonal vernemyndighet til fylkeskommunenes regionale kulturminneforvaltning. Det er følgelig fylkeskommunen som skal behandle søknader om dispensasjon ved tiltak som krever slik tillatelse, og det er den aktuelle region i Kystverket som kan sende søknad om dispensasjon.

Vern gjennom bruk: Kystverket (eier) er avhengig av et samarbeid med leietakere som er interessert i å bidra til å ta vare på den viktige kulturarven som fyrstasjonene representerer.

Etaten vil i liten grad selv kunne benytte den bygningsmassen som er på fyrstasjonene utover de bygningene som er direkte knyttet til den tekniske driften av navigasjonsinstallasjonen, slik som maskinhus og fyrtårn. Vern gjennom bruk forutsetter et aktørsamarbeid, der gjerne også lokale og regionale myndigheter er engasjert, enten som leietakere, eller som aktive premissleverandører og bidragsyttere i utviklingen av stedet. Kystverket benytter en standard leieavtale ved utleie av fyrstasjoner, også for de som ikke er fredet.

Formidling: Fyrstasjonene er nasjonale kulturminner som skal dokumentere en viktig del av vår maritime kulturarv og Kystverkets historiske innsats for å trygge ferdselen til sjøs. Samtidig er det et mål med fredningen at kunnskap om disse kulturminnene og deres historiske kontekst skal kunne formidles til allmennheten. Det er derfor viktig at all ny bruk bidrar til kunnskapsformidling og opplevelse av historien. Kystverket vil i samarbeid med Kystverksmusea lage retningslinjer for utarbeidelse av formidlingsplaner for de enkelte fyrstasjonene, i et samspill mellom etaten, etatsmuseene og leietakerne. Det er videre utarbeidet en skiltmal for de fredede fyrstasjonene, for å gi etatens formidling av egen kulturhistorie et helhetlig, nasjonalt preg. Denne skiltmalen vil være styrende for hvordan utendørs informasjon og skilting utformes på de fredede fyrstasjonene. All utendørs informasjon skal godkjennes av Kystverket på forhånd.

Fiskevær

Fiskevær er en bosettingsform som fins langs norskekysten hovedsaklig fra Vestlandet til Finnmark. Bosettingsformen er hovedsakelig basert på fangst av sjødyr og fiske, og er den eldste næringsvegen som kan påvises i Norden.

Sett i et historisk perspektiv så har vi har to typer fiskevær, det helårsbosatte fiskeværet med en kombinasjon av jordbruk og fiske, og rorværet, med få fastboende og mange tilreisende fiskere i sesongene. De fleste fiskeværene vi kjenner i dag er en blanding av disse to.

Felles for alle fiskevær er at de ligger ved gode, naturlige havner og har nærhet til fiskeplassene. Båten har hele tiden vært det viktigste redskapet for næringsutøvelse og kontakt med omverdenen, og bebyggelsen i fiskeværene har vært lagt slik at atkomsten til sjøen skulle være så lett som mulig.

Fiskeværene kom etter tusenårsskiftet inn under kongens innflytelse, med lover og skatter. Etter hvert kom også kirken inn i værene. Allerede på 1000-tallet var tørrfisk en viktig norsk eksportartikkel. Bygging av rorbuer for tilreisende fiskere startet på denne tiden.

Fiskeværerne var selvbergede samfunn som tok hånd om de fleste ledd i produksjon av varer og tjenester. I tillegg til brygger og rorbuer, kunne et typisk fiskevær bestå av naust, skjåer, egnerbuer, fjøs, våningshus, fiskehjeller, nothjeller, ishus, røykeri, trandamperi, bakeri og smier. Etter hvert ble det også bygget kaier.

Moderne fiskevær

Fiskeværerne oppsto i et samfunn basert på åpne båter som ble rodd eller seilt. Båtene var heller ikke større enn at de kunne trekkes på land. Omkring år 1900 fikk fiskebåtene motor og de ble større, og kunne ikke lenger trekkes på land som før. Nye og større fangstredskaper ble tatt i bruk. Alt dette krevde bedre havner, og de fiskeværerne som skulle overleve ble utbygd med moloer og kaier. I dag er de gjenlevende fiskeværerne hjemmehavn for en moderne fiskeflåte og næringsmiddelindustrien. Mange av de gamle, rike fiskeværerne er fraflyttet, og lever mest om sommeren når turister og fritidsboligeiere inntar bebyggelsen.

Vår beliggenhet med kommunens kystlinje har gjort at vi har hatt og fremdeles har et sterkt forhold til fiskeværa. Fra Kya til Halten var det storsamfunn å regne den gang da fangst og handel var hovednæring.

Handelsteder

Handelssted er en tidligere betegnelse på et sted med handelsprivilegier. Handelssteder omfattet også overnattingssteder og fiskemottak.

Handelsstedene langs kysten hadde røtter tilbake til 1400-tallet, da utenlandske fiskeoppkjøpere begynte å opptre langs kysten. På disse stedene kunne man få omsatt den fangsten man ikke trengte selv, få kjøpt nødvendighetsartikler, øl og brennevin og få overnatting og landligge når det var behov. Disse handels- og privilegiestedene ble ryggraden i bosettingen og ferdseien langs kysten, og inn i fjordene. Både fastboende og tilreisende sesongarbeidere holdt produksjonen i gang, både i trandamperi, sildesalteri, samt på enkelte steder hadde man også hermetikkfabrikk. Frem til 1980-tallet var det stor aktivitet på fiskemottak. Krabbesesongen sysselsatte husmødrene, og det var nok for mange en viktig sosial møteplass selv om arbeidet gikk utover både skuldre og nakke.

I senere tid er fiskarheimer blitt en trygg havn for mange som var flere uker på fiske borte både fra hus og familie. På fiskarheimene kunne man få ei seng, vasket klær sende og motta post, mat og helsetilsyn. Ofte var det misjonslag som stod bak både bygging og drift. På Titran står enda feskheimen som Den indre sjømannsmisjon bygde i 1925.

Tro og livssyn

På Frøya er det to kirker og tre kapell. Sletta kirke er en såkalt arbeidskirke som kan ha 550 sitteplasser, og har blant annet vært konserthus i mange år. Kirkene og to av kapellene har

felles menighetsråd. For kapellet på Mausund er det et eget styre. På Frøya er det flere aktive trossamfunn, som samarbeider godt med hverandre.

Minnesmerker

Frøya kommune er eier av, og har ansvar for vern og vedlikehold av alle monumenter/bautaer i kommunen. Et spesielt ansvar er knyttet til vern av Titran-monumentet. Kommunen markerer blant annet med kransnedleggelse på 17. Mai på monument på Titran, Nordskag, Stølan, Sletta, Mausund og Sula.

Farer og trusler

Kulturmiljø kan risikere å bli ødelagt, skadet, eller forringet ved flere typer hendelser.

Med et klima i endring øker sjansene for at kulturmiljø kan stå i fare for å bli forringet eller ødelagt i form av naturfarer, herunder hendelser knyttet til havnivåstigning, kraftigere uvær, skog-/lyngbrann, temperaturendringer, trefall, gjengroing o.l.

Andre aktuelle farer kan være i form av bygningskollaps, skadedyr, slitasje, manglende vedlikehold, vandalisme og utbygging.

Kunnskapsgrunnlaget om kulturmiljøet i et klimasårbarhetsperspektiv er ikke godt nok, derav er det lagt inn et punkt i handlingsplanen om at det skal kartlegges og utarbeides en oversikt for å avdekke ev. behov for nødvendige tiltak.

Handlingsplan

Tiltak	Beskrivelse	Ansvar/ oppfølging	Prioritering
Identifisere områder/bebyggelse som har behov for styrket vern ved revidering av KPA.	Bidra aktivt inn i arbeidet ved neste rullering av KPA, for å sikre at kulturmiljø angis juridisk beskyttelse i form av hensynssoner og/eller arealformål.	Plan- og byggesak	Høy
Vern av kulturminner	Ta stilling til vern av kulturminner som ikke har et formelt vern i dag, og gi disse juridisk beskyttelse i form av hensynssoner og/eller arealformål i KPA.	Kultur og idrett, plan- og byggesak	Høy
Museumsprosjektet	Jobbe videre med konklusjonene fra forprosjekt museum.	Kultur og idrett, plan- og byggesak	Høy
Kommunedelplan for naturmangfold	Bidra aktivt i arbeidet på	Plan- og byggesak	Høy

	områder som berører kulturmiljø.		
Styrke bevaringen av myr og dyrka jord	I et ledd for å bevare kulturlandskapet og motarbeide klimaendringer vil det etterstrebtes å ivareta slike viktige ressurser.	Plan- og byggesak	Høy
Støtte oppunder tradisjonelle driftsformer for å redusere gjengroing og ivareta kulturlandskapet	Oppfordre, formidle og informere om tilskuddsordninger.	Plan- og byggesak	Høy
Undersøke minoriteters tilhørighet til kommunen, og ev. tilhørende kulturminner.	Avklare om det finnes spor av øvrige minoriteter gjennom tidene, som ikke allerede er nevnt i plandokumentet.	Kultur og idrett	Middels
Erverve Sistranda bedehus	Bedehuset er eierløst, og ildsjeler ber kommunen om å erverve, samt innlemme bedehuset i Frøya bygdemuseum.	Kultur og idrett, plan- og byggesak	Høy
SEFRAK-registeret	Gjennomgå og vedlikeholde registeret	Kultur og idrett, plan- og byggesak	Middels
Skilting, merking	Skilte kulturlandskap	Kultur og idrett	Middels
Tilgjengelighet til kulturminner	Kartlegge tilgjengelighet til kulturminner for personer med forflytnings- og orienteringsvansker.	Kultur og idrett	Middels
Vedlikehold minnesmerker	Bauta og minnesmerker trenger jevnlig vedlikehold	Kultur og idrett	Middels
Formingsveileder	Utarbeide retningslinjer som sikrer høy arkitektonisk kvalitet og fremmer lokal identitet.	Plan- og byggesak, Kultur og idrett	Middels
Opprette en kulturvernpris	Anerkjenne arbeid som ivaretar	Kultur og idrett	Lav

	kulturminner og kulturlandskap.		
Rullering av beitebruksplan	Vurdere om det er avdekket behov som tilsier at det er nødvendig med revidering.	Landbruk	Lav
Kartlegging av kulturminner, minnesmerker og kulturmiljø	Vurdere tiltak og vern av eksempelvis: Norddyrøy slipp, og minnesmerket i Lamøyvågen.	Kultur og idrett	Middels
Kartlegging av kulturmiljø mtp. klimasårbarhet og risiko	Danne en oversikt over tilstanden på kulturmiljøet og identifisere nødvendige tiltak for å motvirke forringelse.	Kultur og idrett	Middels
Rullering av kulturmiljøplan	Iht. kommunal planstrategi 2023-2027 vedtatt 16.12.2024 skal kulturmiljøplanen rulleres i 2027.	Kultur og idrett, plan- og byggesak	Middels

Økonomi og finansiering

Økonomiske støtteordninger:

- SMIL (Spesielle miljøtiltak i jordbruket)
- Norsk kulturminnefond
- Stiftelsen UNI
- Norsk kulturarv
- Fortidsminneforening
- Sametingets tilskuddsordninger
- Riksantikvarens tilskuddsordninger
- Tiltak for trua naturtyper (Miljødirektoratet)

Definisjoner og sentrale begrep

Hva er et kulturminne?

I henhold til kulturminneloven defineres kulturminner som alle spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø, herunder lokaliteter det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til.

Automatisk fredete kulturminner – Fredet pga. alder og ikke øvrige vedtak

Vedtaksfredet – Enkeltvedtak etter kulturminneloven eller svalbardloven.

Forskriftsfredet – «Kulturminner som er fredet ved forskrift, ikke ved enkeltvedtak. Dette gjelder for byggverk og anlegg i statlig eie (kulturminneloven § 22a) og kulturmiljøer

(kulturminneloven § 20) som fredes ved forskrift. Forskriftsfredning innebærer normalt en forenklet prosedyre i forhold til fredning ved enkeltvedtak».

Inngår i kulturmiljø – «Kulturminnet inngår i et fredet kulturmiljø. Kulturmiljøer er områder hvor kulturminner inngår som del av en større helhet eller sammenheng. Med hjemmel i kulturminneloven § 20 kan man frede et kulturmiljø ut fra områdets totale kulturhistoriske verdi, uten at de enkelte elementene i miljøet er fredningsverdige i seg selv. Det kan fredes kulturmiljøer både i byer og tettsteder, i jordbrukslandskapet, i skog og utmark. En kulturmiljøfredning vedtas som forskrift».

Opphevet fredning – «Vedtaks- eller forskriftsfredete kulturminner hvor fredningen er blitt opphevet for eksempel fordi fredningsverdiene er borte».

Fjernet kulturminne (gjelder automatisk fredete kulturminner) – «Når automatisk fredete kulturminner er fjernet enten gjennom lovlige arkeologiske utgravinger eller gjennom ulovlige tiltak, får de statusen Fjernet. Selv om kulturminnet er borte, er det viktig for både forvaltning og forskning å vite at det har vært kulturminner på stedet. Derfor beholdes både registrering og kartmarkering».

Hva er et kulturmiljø?

Fellesbetegnelse for kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap. Begrepet understreker betydningen av helhet og sammenheng, og tydeliggjør forbindelsen til klima- og miljøpolitikken.

Kulturarv

Kulturarv er en samlebetegnelse for alle materielle og immaterielle uttrykk fra menneskelig påvirkning. Immateriell kulturarv omfatter praksis, framstillinger, uttrykk, kunnskap og ferdigheter.

Kulturlandskap

Landskap som påvirket og endret fra sin opprinnelige naturtilstand som følge av menneskelig aktivitet.

Kilder

Utarbeidete guider – Frøya gjennom tidene
Guider Stabben, skolemuseet

www.Askeladden.no

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, miljøvernavdelingen. (1994). *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag*. Trondheim: Fylkesmannen i Sør-Trøndelag.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag *oppfølging av særlig verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag*

Miljødirektoratet. (2022). *Handlingsplan for hubro*. Tilgjengelig på:

<https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2022/juli/handlingsplan-for-hubro-2022-2026/>

Miljødirektoratet. (2023). *Handlingsplan for kystlynghei*. Tilgjengelig på:

<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/arter-naturtyper/truede-arter-og-naturtyper/handlingsplaner-for-utvalgte-naturtyper/handlingsplan-for-kystlynghei/>

Klima- og miljødepartementet (stortingsmelding) - *Nye mål i kulturmiljøpolitikken — Engasjement, bærekraft og mangfold*

www.Kulturminnefondet.no

www.Kulturminneloven.no

www.MangfoldigeTrøndelag.no

www.Miljøstatus.no

www.NIBIO.no

www.Regjeringen.no

www.Riksantikvaren.no

regional-plan-for-kulturmiljo---hoveddokument-vedtatt-15.12.21.pdf
froya.kommune.no/tjenester/administrasjon/planverk/kommunale-planer/kulturplan-2022-2027/

www.trondelagfylke.no

www.Kulmin.no

www.snl.no

[Frøya sokn - Frøya sokn](#)

www.dism.no

Vedlegg

Automatisk fredete kulturminner

Tabell 2 viser en oversikt over registrerte «automatisk fredete kulturminner» i Frøya kommune (Askeladden.no, 04.02.2025).

Art (Enk)	Datering	Kategori (Enk)	Navn (Enk)	Vernetype
Boplass	Steinalder	Arkeologisk minne	Espnes	Automatisk fredet
Boplass	Steinalder	Arkeologisk minne	Kalvikmyra 2	Automatisk fredet
Boplass	Steinalder	Arkeologisk minne	ved husene på gården	Automatisk fredet
Boplass	Steinalder	Arkeologisk minne	Vamyra	Automatisk fredet
Boplass	Steinalder	Arkeologisk minne	ved husene på gården	Automatisk fredet
Boplass	Steinalder	Arkeologisk minne	Engviken av Espnes	Automatisk fredet
Boplass	Senneolitikum - bronsealder	Arkeologisk minne	Tomt Nr.II Nesvold	Automatisk fredet
Boplass	Steinalder	Arkeologisk minne	Bremnestuva.	Automatisk fredet
Steinkonstruksjon	Førreformatorisk tid	Arkeologisk minne	Svellingen-Strømmøy	Automatisk fredet
Heller	Steinalder	Arkeologisk minne	Porten	Automatisk fredet
Hule	Steinalder	Arkeologisk minne		Automatisk fredet
Hule	Steinalder	Arkeologisk minne		Automatisk fredet
Hule	Steinalder	Arkeologisk minne		Automatisk fredet
Boplass	Steinalder	Arkeologisk minne	Flatval	Automatisk fredet
Båtstø	Førreformatorisk tid	Arkeologisk minne		Automatisk fredet
Hustuft	Førreformatorisk tid	Arkeologisk minne		Automatisk fredet
Boplass	Steinalder	Arkeologisk minne	Hannaplassen	Automatisk fredet
Boplass	Steinalder	Arkeologisk minne	på gården	Automatisk fredet
Boplass	Steinalder	Arkeologisk minne		Automatisk fredet
Hustuft	Jernalder-middelalder	Arkeologisk minne		Automatisk fredet

Boplass	Steinalder	Arkeologisk minne	Storørnvikan	Automatisk fredet
Boplass	Steinalder	Arkeologisk minne	Hallaren	Automatisk fredet
Heller	Førreformatorisk tid	Arkeologisk minne		Automatisk fredet
Steinlegning	Førreformatorisk tid	Arkeologisk minne		Automatisk fredet
Ukjent	Førreformatorisk tid	Arkeologisk minne		Automatisk fredet
Ukjent	Førreformatorisk tid	Arkeologisk minne		Automatisk fredet
Boplass	Steinalder	Arkeologisk minne	Kalvikmyra 1	Automatisk fredet
Boplass	Steinalder	Arkeologisk minne	Busberget	Automatisk fredet
Gravhaug	Jernalder	Arkeologisk minne	Nordhammervika/Gravhaugen	Automatisk fredet
Boplass	Steinalder	Arkeologisk minne	Engviken av Espnes	Automatisk fredet
Boplass	Steinalder	Arkeologisk minne	Hammeren	Automatisk fredet
Boplass	Steinalder	Arkeologisk minne	Fallerheia	Automatisk fredet
Boplass	Steinalder	Arkeologisk minne	Etableringsdato Mangler	Automatisk fredet
Boplass	Steinalder	Arkeologisk minne	Tungvågen	Automatisk fredet
Boplass	Steinalder	Arkeologisk minne	Felles utmark	Automatisk fredet
Boplass	Steinalder	Arkeologisk minne	Skaga- og Fjøsåkeren.	Automatisk fredet
Hustuft	Førreformatorisk tid	Arkeologisk minne	Ved gården	Automatisk fredet
Boplass	Steinalder	Arkeologisk minne	Yttesian	Automatisk fredet
Hustuft	Førreformatorisk tid	Arkeologisk minne	Skalet	Automatisk fredet
Hustuft	Førreformatorisk tid	Arkeologisk minne		Automatisk fredet
Hustuft	Førreformatorisk tid	Arkeologisk minne		Automatisk fredet
Hustuft	Steinalder - bronsealder	Arkeologisk minne		Automatisk fredet
Hustuft	Førreformatorisk tid	Arkeologisk minne		Automatisk fredet
Hustuft	Middelalder	Arkeologisk minne		Automatisk fredet
Båstø	Førreformatorisk tid	Arkeologisk minne		Automatisk fredet
Hustuft	Førreformatorisk tid	Arkeologisk minne		Automatisk fredet
Hustuft	Middelalder	Arkeologisk minne		Automatisk fredet

Steinlegning	Førreformatorisk tid	Arkeologisk minne	Bremnestuva	Automatisk fredet
Hule	Steinalder	Arkeologisk minne	Nordalsovnen	Automatisk fredet
Boplass	Steinalder	Arkeologisk minne	Indre Vavik	Automatisk fredet
Kulturlag	Førreformatorisk tid	Arkeologisk minne		Automatisk fredet
Boplass	Eldre steinalder	Arkeologisk minne	Gård ikke funnet i GAB	Automatisk fredet
Boplass	Steinalder	Arkeologisk minne	Aunbakkan	Automatisk fredet
Boplass	Steinalder	Arkeologisk minne	Sjursholmberget	Automatisk fredet
Gravrøys	Jernalder	Arkeologisk minne		Automatisk fredet
Gravrøys	Jernalder	Arkeologisk minne		Automatisk fredet
Skipsvrak	1800 tallet, tredje kvartal	Kulturminne under vann	D/S Smølen	Automatisk fredet
Skipsvrak	1800 tallet, fjerde kvartal	Kulturminne under vann	D/S Forsøg	Automatisk fredet
Skipsvrak	1800-tallet	Kulturminne under vann	Suez	Automatisk fredet
Skipsvrak	1800 tallet, fjerde kvartal	Kulturminne under vann	Vingleia fyr	Automatisk fredet
Marint løsfunn	1800-tallet	Kulturminne under vann	Hammarvikbukta	Automatisk fredet
Bosetningsspor	Eldre steinalder	Arkeologisk minne	Kråkdalsvatnet 1	Automatisk fredet
Bosetningsspor	Eldre steinalder	Arkeologisk minne	Stutvassdalen 1	Automatisk fredet
Bosetningsspor	Eldre steinalder	Arkeologisk minne	Tomasnesvatnet 1	Automatisk fredet
Bosetningsspor	Eldre steinalder	Arkeologisk minne	Langdalen 1	Automatisk fredet
Bosetningsspor	Eldre steinalder	Arkeologisk minne		Automatisk fredet
Bosetningsspor	Eldre steinalder	Arkeologisk minne		Automatisk fredet
Bosetningsspor	Eldre steinalder	Arkeologisk minne		Automatisk fredet
Bosetningsspor	Eldre steinalder	Arkeologisk minne		Automatisk fredet
Bosetningsspor	Eldre steinalder	Arkeologisk minne	Storsteinvatnet 1	Automatisk fredet
Bosetningsspor	Eldre steinalder	Arkeologisk minne	Holmvasstjønnna 1	Automatisk fredet
Skipsvrak	Eldre enn 100 år	Kulturminne under vann	Kjevika (Jevika)	Automatisk fredet
Gravrøys	Jernalder	Arkeologisk minne	Dragsnes	Automatisk fredet

Bosetningsspor	Steinalder	Arkeologisk minne	Håvik Ytre	Automatisk fredet
Bosetningsspor	Steinalder	Arkeologisk minne	Hamarvik	Automatisk fredet
Bosetningsspor	Steinalder	Arkeologisk minne	Hamarvik	Automatisk fredet
Aktivitetsområde	Steinalder	Arkeologisk minne	Kulturlag	Automatisk fredet
Tuft	Førreformatorisk tid	Arkeologisk minne	Tuft	Automatisk fredet
Boplass	Eldre steinalder	Arkeologisk minne	Espnes	Automatisk fredet
Bosetningsspor	Steinalder	Arkeologisk minne	Flatval	Automatisk fredet
Kompassrose	Førreformatorisk tid	Arkeologisk minne	Kompassrose	Automatisk fredet
Bosetningsspor	Eldre steinalder	Arkeologisk minne	Bergheia	Automatisk fredet
Kirkegård	Middelalder	Arkeologisk minne	Titran middelalderse kirkegård	Automatisk fredet
Tuft	Førreformatorisk tid	Arkeologisk minne	Skjelsøya	Automatisk fredet
Aktivitetsområde	Steinalder	Arkeologisk minne	Nordhammaren 2	Automatisk fredet
Aktivitetsområde	Steinalder	Arkeologisk minne	Nordhammaren 1	Automatisk fredet
Boplass	Eldre steinalder	Arkeologisk minne		Automatisk fredet
Boplass	Eldre steinalder	Arkeologisk minne		Automatisk fredet
Boplass	Eldre steinalder	Arkeologisk minne	Trygveplasen / Trygveplassen	Automatisk fredet
Skipsvrak	1900-tallet	Kulturminne under vann	Vingleia	Automatisk fredet
Skipsvrak	1800 tallet, tredje kvartal	Arkeologisk minne	D/S "Smølen"	Automatisk fredet
Boplass	Steinalder	Arkeologisk minne	Steinalderboplass	Automatisk fredet
Aktivitetsområde	Steinalder	Arkeologisk minne	Steinalderboplass	Automatisk fredet
Boplass	Yngre steinalder	Arkeologisk minne	Steinalderboplass	Automatisk fredet
Aktivitetsområde	Steinalder	Arkeologisk minne	Steinalderlokalitet	Automatisk fredet
Aktivitetsområde	Steinalder	Arkeologisk minne	Steinalderlokalitet	Automatisk fredet
Aktivitetsområde	Steinalder	Arkeologisk minne	Steinalderlokalitet	Automatisk fredet
Boplass	Eldre steinalder	Arkeologisk minne		Automatisk fredet
Aktivitetsområde	Steinalder	Arkeologisk minne		Automatisk fredet
Bosetningsspor	Yngre steinalder	Arkeologisk minne	Rabben	Automatisk fredet

Bosetningsspor	Eldre steinalder	Arkeologisk minne	Varden 3	Automatisk fredet
Gravrøys	Førreformatorisk tid	Arkeologisk minne	Gravrøys på Kunna	Automatisk fredet
Tuft	Førreformatorisk tid	Arkeologisk minne	Sauøkistmyren	Automatisk fredet
Boplass	Steinalder	Arkeologisk minne	Kalvtrøa 1	Automatisk fredet
Boplass	Steinalder	Arkeologisk minne	Kalvtrøa 2	Automatisk fredet
Aktivitetsområde	Steinalder	Arkeologisk minne	Steinsvatnet Massetak - lokalitet 1	Automatisk fredet
Aktivitetsområde	Steinalder	Arkeologisk minne	Steinsvatnet Massetak lokalitet 3	Automatisk fredet
Aktivitetsområde	Steinalder	Arkeologisk minne	Steinsvatnet massetak lokalitet 4	Automatisk fredet
Boplass	Eldre steinalder	Arkeologisk minne	Nordhammaren	Automatisk fredet
Boplass	Steinalder	Arkeologisk minne	Nordfrøyveien 1	Automatisk fredet
Bosetningsspor	Steinalder	Arkeologisk minne	Nordfrøyveien 2	Automatisk fredet
Bosetningsspor	Steinalder	Arkeologisk minne	Nordfrøyveien 3	Automatisk fredet
Bosetningsspor	Steinalder	Arkeologisk minne	Nordfrøyveien 4	Automatisk fredet
Bosetningsspor	Steinalder	Arkeologisk minne	Nordfrøyveien 5	Automatisk fredet

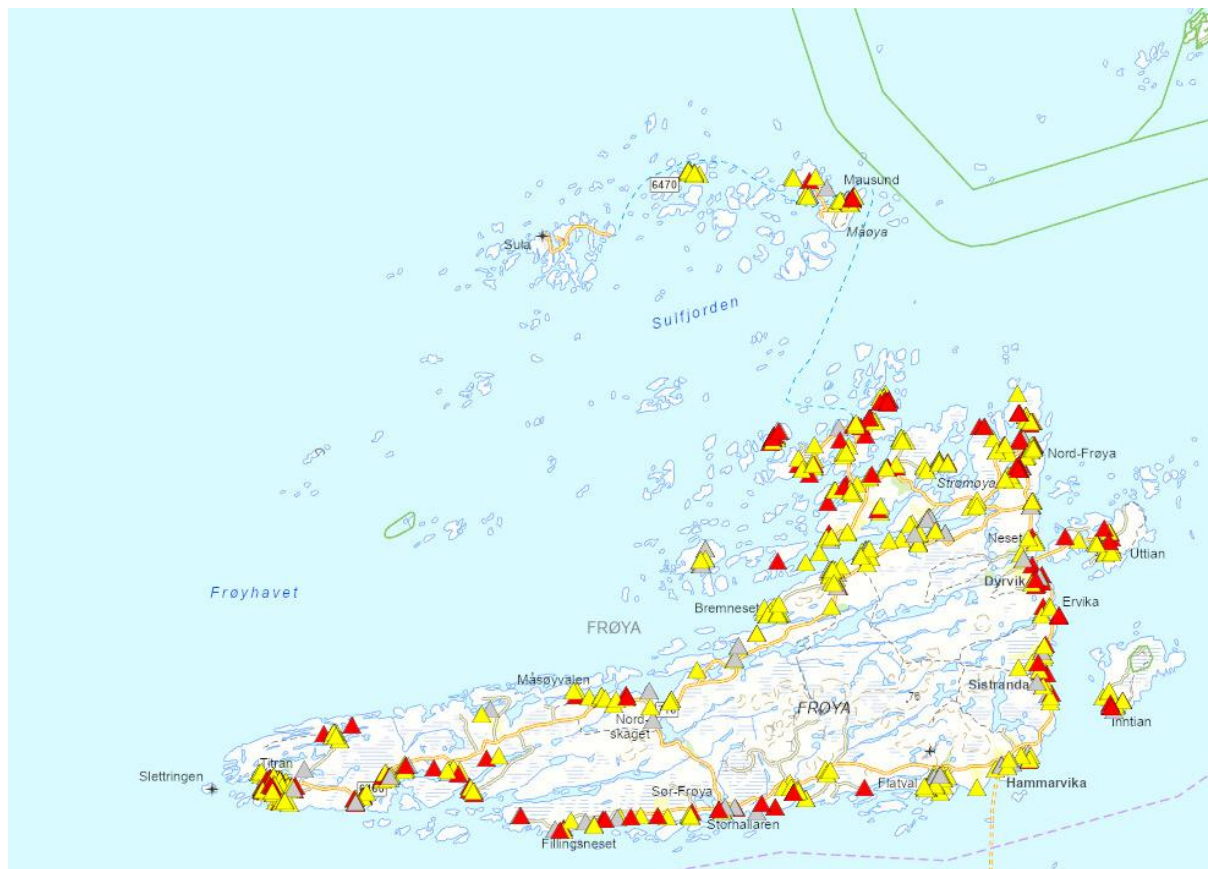
Vedtaksfredet

Tabell 3 viser oversikt over kulturminner fredet etter kulturminnelovens § 15 (Askeladden.no, 04.02.2025).

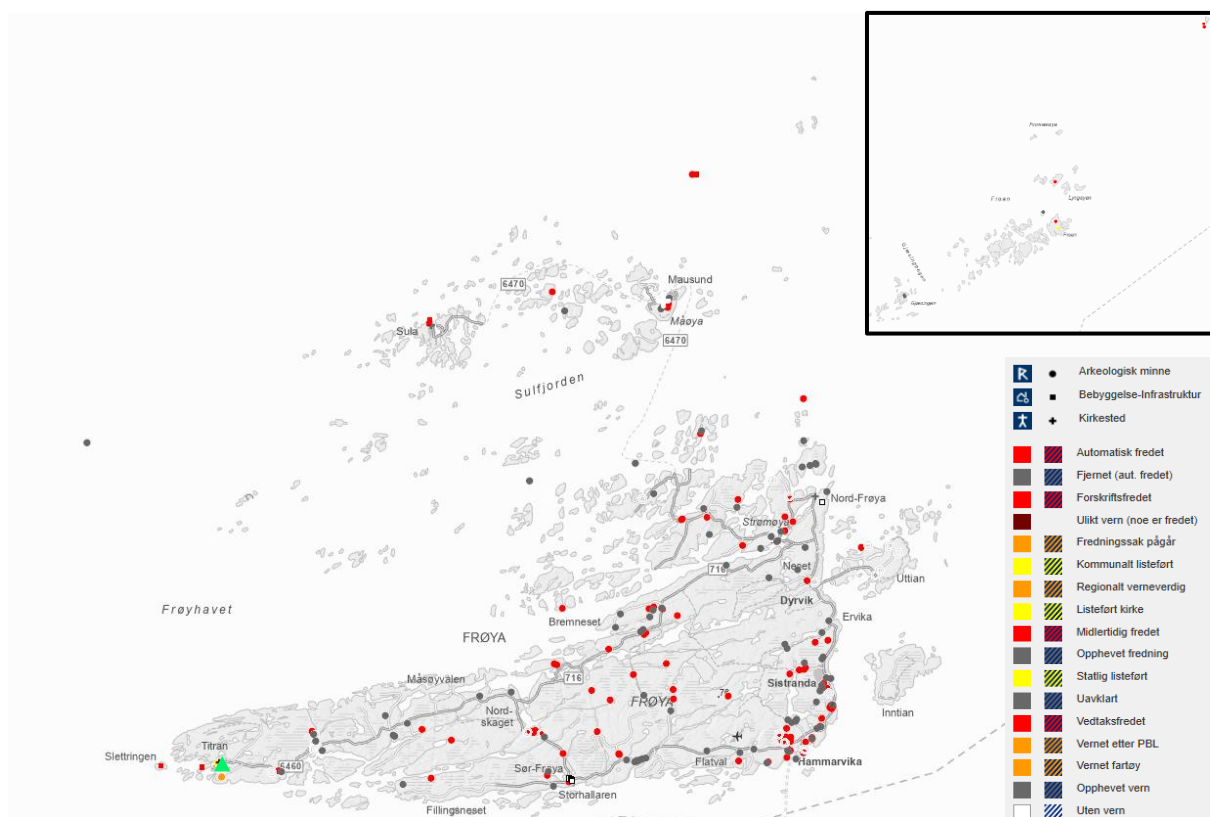
Art (Enk)	Datering	Kategori (Enk)	Navn (Enk)	Vernetype
Fyr	1800-tallet	Bygning		Vedtaksfredet
Maskinhus	Etterreformatorisk tid	Bygning		Vedtaksfredet
Uthus-skjul	Etterreformatorisk tid	Bygning	Uthus	Vedtaksfredet
Bolig	Etterreformatorisk tid	Bygning		Vedtaksfredet
Naust - båthus	Etterreformatorisk tid	Bygning	Naust	Vedtaksfredet
Områdefredning	Uviss tid	Utomhuselement	Områdefredning	Vedtaksfredet
Fyr	1900-tallet	Bygning	Fyrtårn	Vedtaksfredet
Bolig	1900-tallet	Bygning	Bolig	Vedtaksfredet
Uthus-skjul	1900-tallet	Bygning	Uthus	Vedtaksfredet
Naust - båthus	1900-tallet	Bygning	Naust	Vedtaksfredet
Områdefredning	Uviss tid	Utomhuselement	Områdefredning	Vedtaksfredet
Fyr	1900-tallet	Bygning	Fyr og bolig	Vedtaksfredet

Uthus-skjul	1900-tallet	Bygning	Uthus	Vedtaksfredet
Naust - båthus	1900-tallet	Bygning	Naust	Vedtaksfredet
Områdefredning	Uviss tid	Utomhuselement	Områdefredning	Vedtaksfredet
Bolig	1700-tallet	Bygning	Våningshus	Vedtaksfredet
Bolig	1800-tallet	Bygning	Kårstue	Vedtaksfredet
Fjøs-stall	1800-tallet	Bygning	Fjøs	Vedtaksfredet
Bur-stabbur-loft	1700-tallet	Bygning	Bur	Vedtaksfredet
Naust - båthus	1800-tallet	Bygning	Naust	Vedtaksfredet
Sjøhus	1800-tallet	Bygning	Sjøbu	Vedtaksfredet
Områdefredning	Uviss tid	Utomhuselement	Områdefredning	Vedtaksfredet
Fyr	1900-tallet	Bygning	Fyr bolig i tårnet	Vedtaksfredet
Maskinhus	1900-tallet	Bygning		Vedtaksfredet
Naust - båthus	1900-tallet	Bygning	Naust	Vedtaksfredet
Uthus-skjul	1900-tallet	Bygning	Uthus	Vedtaksfredet
Lagerbygning	1900-tallet	Bygning	Oljebod	Vedtaksfredet
Områdefredning	Uviss tid	Utomhuselement	Områdefredning	Vedtaksfredet

SEFRAK

Figur 2 Oversikt over SEFRAK-registrerte bygg i Frøya kommune (Askeladden.no, 13.05.2025)

Figur 3 Arkeologiske minner, bebyggelse og infrastruktur, og kirkested (Askeladden.no)

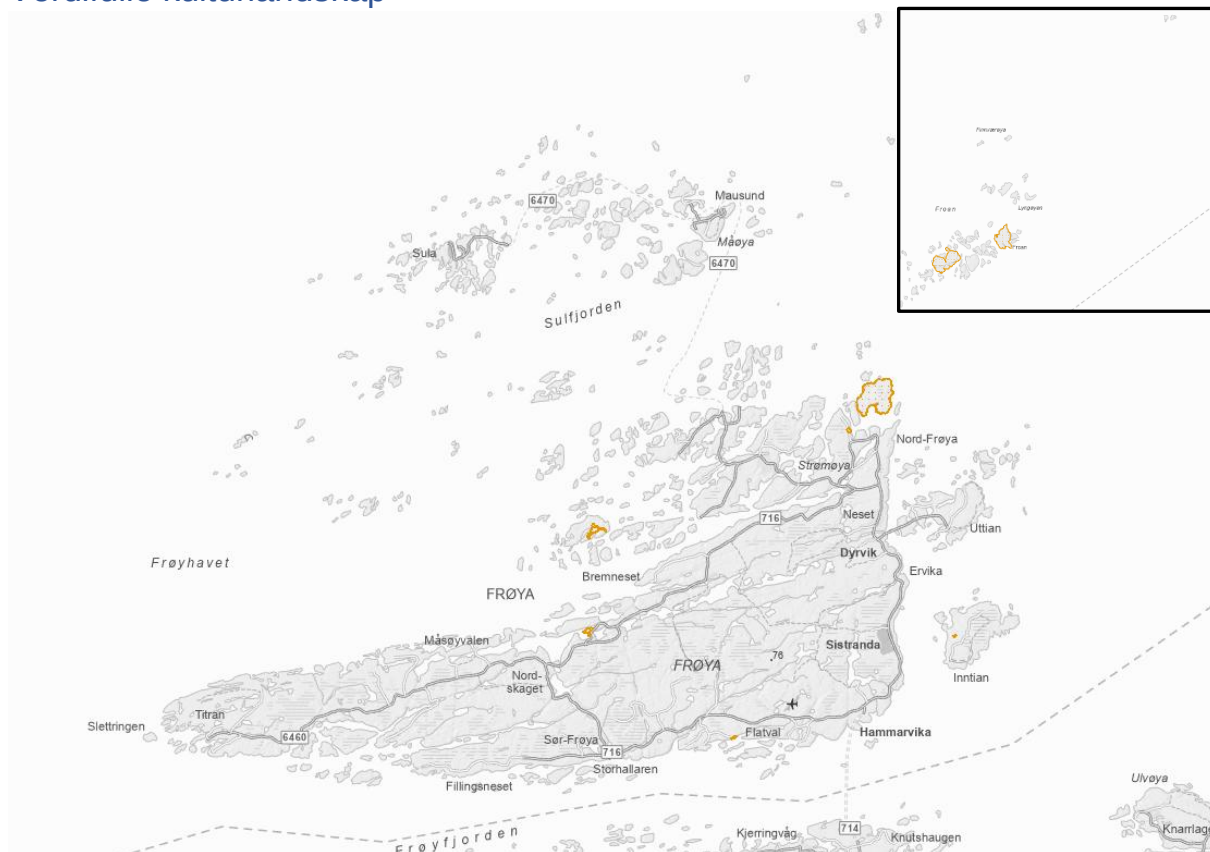
Særlig verdifulle kulturlandskap

Figur 4. Kart som viser Yttersida av Frøya. Området avgrenses fra selve Frøya ved Strømøyvågen. Kartdata: Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Statens kartverk/tillatelsesnr. MAD 12002-R127454.

Figur 4 Oversiktskart som viser hvilke områder som inngår i Yttersida. Hentet fra rapporten: Oppfølging av særlig verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag

Verdifulle kulturlandskap

Figur 5 Verdifulle kulturlandskap (Naturbase.no, 13.05.2025)